

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

KLASA 4

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

UTWORY LIRYCZNE				
rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, wygłasza z pamięci wskazany wiersz, nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, wie, kto to jest osoba mówiąca w wierszu, wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, wie, kto to jest bohater	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: wymienia cechy poezji, czyta wiersz głośno i wyraźnie, wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, wypowiada się na temat przeczytanego utworu, podejmuje próbę uzasadnienia wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, czyta wiersz, akcentując ważne słowa, wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, określa temat wiersza, opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, wyodrębnia obrazy	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: wyjaśnia, na czym polega język poezji, czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej, opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym w formie interaktywnej, samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, zdrobnień, wyrazów
wiersza, wyjaśnia pojęcie adresata utworu, odróżnia podmiot liryczny od adresata wiersza, wskazuje wers i strofę (zwrotkę), odróżnia wers od strofy (zwrotki), wyjaśnia, czym jest wers i re-	wskazuje wartości ważne dla poety w omawianych utworach, określa nastrój wiersza, tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, który będzie interpretacją omawianego utworu, podaje wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, opowiada o osobie mówiącej	poetyckie, nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, dramę, wskazuje cechy podmiotu lirycznego, określa cechy bohatera wiersza,	wierszu, bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat, porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, opisuje adresata utworu, wskazuje cytaty, dzięki którym	dźwiękonaśladowczych, wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień, wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych do-

fren, wymienienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, powtórzenie, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, zdrobnienie, wymienienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, zna pojęcie hymnu, odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego,	(podmiocie lirycznym) w wierszu, przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, wskazuje adresata utworu, wskazuje bohatera utworu, znajduje wers, w którym jest zawarty zwrot do adresata, rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenia, uosobienia i	porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, rozpoznaje w wierszu epitety, porównania, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia i zdrobnienia, rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź,	nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, uzasadnia własne rozumienie utworu, rozpoznaje funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień,	świadczeń, określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź i odwołuje się do elementów utworu, charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem
--	---	---	---	--

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

UTWORY LIRYCZNE				
– nazywa elementy budowy utworu: tytuł.	zdrobnienia w omawianych tekstach, wskazuje rymy w wierszu, rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź, rozpoznaje utwór liryczny jako hymn, dzieli wers na sylaby.	– dzieli wersy na sylaby, – wymienienia cechy hymnu.	wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, wskazuje cechy hymnu w danym utworze.	wiersza, – rozpoznaje hymn wśród innych gatunków literackich.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

UTWORY EPICKIE				
odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a

odróżnia utwór epicki od wiersza, wymienia elementy świata przedstawionego, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia, rozpoznaje fikcję literacką, wskazuje elementy realistyczne w omawianych utworach, wymienia wybrane gatunki literackie, takie jak: baśń, legenda, nazywa elementy budowy utworu: tytuł, wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu, rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim,	odpowiada na pytania dotyczące fragmentu tekstu, wymienia cechy utworu epickiego, krótko opisuje elementy świata przedstawionego, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach, wymienia cechy gatunkowe baśni i legendy, wyszukuje w tekście określone informacje, rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, ustala kolejność wydarzeń w utworze, podaje wyrazy wskazujące narratora,	odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu, czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz baśń i legendę, opowiada o elementach świata przedstawionego, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, wskazuje dialog w utworze, określa rodzaj narratora w omawianym utworze, nazywa rodzaj bohatera	analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do baśni i legendy, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, określa relacje łączące bohaterów utworu, uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu,	ponadto: porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu, rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami,
---	--	--	--	---

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

UTWORY EPICKIE				
rozpoznaje bohatera, wymienia bohaterów utworu, zna pojęcie narratora, zna pojęcie narracji, rozpoznaje wątek główny w utworze, nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, opowiada o treści utworu, za-	rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, przedstawia bohatera utworu, wymienia niektóre cechy bohaterów, rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, rozpoznaje wątki poboczne, wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, wypowiada się na temat przeczy-	(bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny), wymienia większość cech bohaterów, określa rodzaj narracji (narracja pierwszoosobowa), omawia wątek główny utworu, określa doświadczenia bohaterów literackich, prezentuje własne rozumienie utworu,	odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego i epizodycznego, dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, określa tematykę utworu, omawia wątek poboczny, porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, odróżnia informacje ważne od	porównuje narratorów w różnych utworach literackich, charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski,

chowując kolejność wydarzeń.	tanego utworu, wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, rozpoznaje informacje ważne w utworze, tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego własną interpretacją utworu.	ocenia bohaterów literackich oraz zdarzenia, rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, rozpoznaje fakty i opinie, wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny	mniej istotnych, porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.	określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.
------------------------------	---	---	--	---

I.2. Odbiór tekstów kultury – komiks

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

KOMIKS				
odpowiada na proste pytania dotyczące treści fragmentu komiksu, zna pojęcie komiksu, odróżnia utwór pisany prozą od komiksu, rozpoznaje komiks, krótko opowiada, o czym jest komiks, wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu, opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie, rozróżnia i wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w komiksie, wymienia charakterystyczne cechy komiksu, wyszukuje w komiksie określone informacje,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: czyta komiks wyrażnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, wyrazów dźwiękonaśladowczych i wykrzykników, rozpoznaje czytany utwór jako komiks, opowiada o elementach świata przedstawionego w komiksie, odróżnia elementy realistyczne od	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: analizuje elementy świata przedstawionego w komiksie i wyciąga wnioski z analizy, wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w komiksie, uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem, rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie, rozpoznaje rodzaj bohatera w	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: udowadnia, że czytany utwór jest komiksem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w komiksie, charakteryzuje bohatera w omawianym komiksie, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,

podaje wybrane wydarzenia- omawianego komiksu.	ustala kolejność wydarzeń w utwo- rze, rozpoznaje rodzaje bohaterów w komiksie, przedstawia bohatera komiksu, wymienia niektóre cechy bohate- rów,	fantastycznych w komiksie, prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej, opowiada o wybranych wydarze- niach fabuły komiksu	komiksie, określa relacje łączące bohate- rów komiksu, uzasadnia wskazane cechy boha- terów, odwołując się do komik- su, , – odróżnia bohatera	określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób, wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń
---	--	--	--	--

KOMIKS				
	wypowiada się na temat przeczy- tanego komiksu, wskazuje wartości ważne dla boha- terów komiksu, rozpoznaje ważne informacje w komiksie, tworzy projekt pracy (przekład in- tersemiotyczny), np. rysunek dra- mę, spektakl teatralny, który bę- dzie jego interpretacją omawiane- go komiksu.	wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów, – nazywa rodzaj bo- hatera: bohater pierwszoplanowy i drugoplanowy, wymienia większość cech bohate- rów, , – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, rozpoznaje informacje mniej waż- ne w komiksie, odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekła- du intersemiotycznego, np. w po- staci rysunku, dramy spektaklu teatralnego.	pierwszoplanowego od drugoplanowego w komiksie, określa tematykę komiksu, porównuje doświadczenia boha- terów komiksu z własnymi, odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, charakteryzuje komiks jako tekst kultury, opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, , – odczytuje uczucia przedsta- wione na rysunkach.	przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości ca- łej lektury, – tworzy według własnego po- mysłu komiks z poznanymi bo- haterami.

I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

OBRAZ				
określa tematykę obrazu, nazywa wrażenia, jakie wzbu-	spełnia wymagania na ocenę do- puszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

dza w nim dzieło sztuki, wymienia elementy obecne na obrazie.	prezentuje elementy przedstawione na obrazie, wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury.	opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, określa uczucia, jakie wywołuje obraz, przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, opisuje umieszczone na obrazie elementy, przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu wskazanym na obrazie.
---	--	---	---	---

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

FONETYKA				
wie, co to jest alfabet, zna pojęcie litery i głoski, rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, rozpoznaje sylabę, wie, że samogłoska i może pełnić w wyrazie różne funkcje.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: zna alfabet, wie, co to jest litera, wie, co to jest głoska, odróżnia litery od głosek, odróżnia samogłoski od spółgłosek, dzieli wyraz na sylaby, wie, co to jest samogłoska, – różnicuje funkcję samogłoski i.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: porządkuje proste wyrazy według alfabetu, dzieli wyrazy na litery, wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, – dzieli wyrazy na sylaby, określa funkcję samogłoski i.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: poprawnie przenosi wyrazy, porządkuje trudniejsze wyrazy według alfabetu, dzieli wyrazy na głoski, rozpoznaje funkcję samogłoski i w wyrazie.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i wyrazów w słownikach, dzieli wyraz na głoski, zwracając uwagę na różne funkcje samogłoski i.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

CZĘŚCI MOWY				
wymienia części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, spójnik, zaimek, podaje pytania odmiennych części mowy, rozpoznaje osobowe formy czasownika, wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: czasy, osoby, liczby, rodzaje, odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: rozpoznaje w zdaniu części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: bezokoliczniki, nazywa przypadki i ich pytania, rozpoznaje czas i tryb czasownika, wskazuje wyrażenie przyimkowe, wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych rozpoznaje formy przypadków wyrazów, rozpoznaje rodzaj czasownika, stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, odmienia czasownik przez czasy, osoby, liczby, rodzaje, podaje przykłady wyrażen przyimkowych.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: określa rolę czasownika w wypowiedzi, określa przypadek rzeczownika w zdaniu, stosuje poprawne formy liczebnika, rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych, stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrażen przyimkowych, rozpoznaje spójniki.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: określa funkcję części mowy w tekście, bezbłędnie zapisuje przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przyimkowe, poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

SKŁADNIA				
odróżnia zdanie od równoważnika zdania, wskazuje przykłady czasownika w formie osobowej, rozpoznaje główne części zdania, podaje pytania głównych części zdania, rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, zna pojęcie zdanie złożone, wie, że występuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, rozpoznaje czasowniki w formie osobowej, wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, stosuje czasowniki w formie osobowej do tworzenia zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu, rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym, tworzy zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje i je stosuje.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: tworzy zdanie i równoważnik zdania, przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką – orzeczenie, rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia, sporządza wykres zdania pojedynczego, stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach wypowiedzi, wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od złożonego, określa relacje między zdaniami składowymi, rozumie funkcje zdań ze względu na cel wypowiedzi	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie i równoważnik zdania oraz czasowniki w formie osobowej, poprawnie tworzy związki wyrazowe w zdaniach, poprawnie tworzy różne rodzaje zdań, poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

II.2. Zróżnicowanie języka

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
zna pojęcie frazeologizm, zna frazeologizmy omawiane	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

na lekcji, wie, co to jest synonim i antonim, zna słownik synonimów.	wie, co to związek frazeologiczny, rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, rozpoznaje synonimy i antonimy, wie, jak korzystać ze słownika synonimów.	wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, podaje przykłady związków frazeologicznych, podaje przykłady synonimów i antonimów, omawia zasady korzystania ze słownika synonimów.	wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, tworzy synonimy i antonimy, korzysta w praktyce ze słownika synonimów.	stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, używa synonimów i antonimów w celowy sposób.
--	---	--	---	--

II.4. Ortografia i interpunkcja

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
poprawnie zapisuje wyrazy często używane, rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą, rozdziela znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, stosuje kropkę na końcu zdania.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: zna zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy, wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy, stosuje cudzysłowy w tytułach, używa wykrzyknika, wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: zna zasady pisowni wyrazów z h, ch, dużą i małą literą, przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch oraz przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych, poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi, poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym, stosuje cudzysłowy w celu ozna-	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną, stosuje dwukropek i myślnik w dialogu, samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

			czenia czyichś słów, używa dwukropka przed wyli- czeniem, – określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.	
--	--	--	--	--

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

ocena dopuszczająca

ocena dostateczna

ocena dobra

ocena bardzo dobra

ocena celująca

NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST

rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, wie, że są różne sposoby notowania, wie, na czym polega dialog, dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu, podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, zna pojęcie akapitu, zna pojęcie argumentu, wie, co to jest plan wydarzeń, wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: zna cechy notatki, zna różne rodzaje notowania, rozpoznaje dialog, zna zasady zapisywania dialogu, gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, wie, co to jest akapit, wie, co to jest argument, wie, jak jest zbudowany argument, wie, jak tworzyć plan wydarzeń, odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, wie, czym się cechują życzenia,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: omawia cechy notatki, rozróżnia rodzaje notatki, zapisuje dialog, tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu na podstawie planu, wyjaśnia, co to jest akapit, podaje przykłady argumentu, wyjaśnia, jak tworzyć plan wydarzeń, tworzy plan ramowy, rozpoznaje życzenia spośród innych form wypowiedzi, wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: tworzy różne rodzaje notatki, tworzy dialog, porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, stosuje w swoich wypowiedziach argumenty, omawia budowę argumentu, tworzy plan szczegółowy, układa życzenia, tworzy zaproszenie i ogłoszenie, pisze wypowiedź w formie	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu, samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, o właściwej kompozycji i układzie graficznym, podejmuje próbę uzasadniania argumentu, tworzy plan w jednolitej formie: zdań lub równoważników zdań, tworzy życzenia i zaproszenie w formie
--	---	---	--	---

wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, podejmuje próbę napisania życzeń, wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, zna list jako formę wypowiedzi, wie, kim są nadawca i adresat,	rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, zna elementy listu, odróżnia nadawcę i adresata, zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, pisze list prywatny, tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie,	wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, podaje przykłady nadawcy i adresata, omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, pisze rozwinięty list prywatny, selekcjonuje informacje, tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list.	listu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, stosuje akapity, zachowuje zasady etykiety językowej, tworząc współczesne formy komunikatów, stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.	oficjalnej i nieoficjalnej, – rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.
--	---	--	--	--

zna zwroty do adresata.	życzenia, dialog.			
-------------------------	-------------------	--	--	--

I.1. Czytanie utworów literackich – utwory synkretyczne

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wie, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu, - wymienia elementy świata przedstawionego w balladzie, - wie, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, - wymienia utwory synkretyczne poznane w klasach 7 i 8, - zna utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych.	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - zna cechy ballady, - dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu, - omawia elementy świata przedstawionego w balladzie; - wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny w balladzie, - wypowiada się na temat utworów synkretycznych poznanych w klasach 7 i 8, - krótko opowiada, o czym jest utwór synkretyczny z kanonu lektur obowiązkowych. - dostrzega w sztuce nawiązania do poznanych utworów synkretycznych.	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wymienia cechy ballady, - wie, na czym polega synkryzm ballady, - porządkuje wydarzenia ballady w sposób przyczynowo-skutkowy, - ocenia dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, - tworzy ciekawe wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi z kanonu lektur obowiązkowych.	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - wnikliwie omawia cechy ballady, - wyjaśnia, na czym polega synkryzm danego dzieła, - określa funkcje punktu kulminacyjnego w balladzie, - porządkuje zebrany materiał na temat utworów synkretycznych z kanonu lektur obowiązkowych, - interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do poznanych utworów synkretycznych, - tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane utworami synkretycznymi.	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - samodzielnie analizuje i interpretuje utwory synkretyczne z kanonu lektur obowiązkowych, - prezentuje według własnego pomysłu, również interaktywnie, świat przedstawiony w poznanych utworach synkretycznych.

I.2. Odbiór tekstów kultury

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- określa tematykę poznanych tekstów kultury, - wymienia elementy tekstu kultury,	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - wyszukuje potrzebne informacje, - prezentuje elementy	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wskazuje cechy tekstów kultury,	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - opowiada w kilku zdaniach o problemie rozważanym	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch,

- nazywa wrażenia wywołane tekstem kultury, - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową, - wie, że są różne gatunki dziennikarskie, - rozpoznaje wywiad, artykuł, reportaż wśród gatunków publicystycznych, - wie, co to jest lid.	obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii itp., - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, reportaż, - podaje funkcje lidu, - dostrzega wartości estetyczne poznanych tekstów kultury.	- nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - przedstawia własne rozumienie tekstu kultury, - określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej, - określa podstawowe cechy wywiadu, artykułu, reportażu, - określa znaczenie lidu.	w tekście, - opisuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - uzasadnia własne rozumienie tekstu kultury, - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, - porównuje różne dzieła, - omawia funkcje lidu.	- dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie czy fotografii, - przedstawia własną interpretację dzieła sztuki.
---	--	--	--	---

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna pojęcie fonetyka, - zna zasady dzielenia wyrazów na głoski i sylaby, - rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, - wie, że i w wyrazie może pełnić różne funkcje, - wie, czym są upodobnienia fonetyczne, - zna reguły akcentowania w języku polskim.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - rozumie, czym zajmuje się fonetyka, - rozróżnia rodzaje głosek, - rozumie funkcje głoski i, - rozumie, na czym polegają zjawiska fonetyczne w polszczyźnie, - wymienia reguły akcentowania w języku polskim, - rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - poprawnie dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby, - poprawnie przenosi wyrazy, - określa rolę samogłoski i, - omawia mechanizm upodobnień fonetycznych, - stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, - wymienia wyjątki od zasad akcentowania.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - rozpoznaje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, - rozpoznaje funkcję litery i w wyrazie, - objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych, podaje ich przykłady, - wypowiada się z prawidłową intonacją, - prawidłowo akcentuje wyrazy i zdania oraz wyjątki.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - rozumie i wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisania, - świadomie i bezbłędnie akcentuje wyrazy i zdania we wszystkich swoich wypowiedziach oraz podczas czytania i recytacji.

II.1. Gramatyka języka polskiego – słowotwórstwo

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna pojęcia: temat słowotwórczy, definicja słowotwórcza, formant, a także rodzina wyrazów, wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne, - rozpoznaje wyraz podstawowy i wyrazy pochodne, - wie, jakie znaczenia są nadawane wyrazom przez formanty, - wie, czym są wyrazy złożone i zna podstawowe zasady ich pisowni.	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - wie, czym zajmuje się słowotwórstwo, - odróżnia wyraz podstawowy od wyrazu pochodnego, - próbuje przeprowadzać analizę słowotwórczą wyrazu, - rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty, - rozpoznaje wyrazy pokrewne, - rozpoznaje wyrazy złożone, - zna zasady tworzenia i pisowni wyrazów złożonych.	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i pochodne, - przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu, - wyjaśnia funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, - podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów, - rozpoznaje rodzinę wyrazów, wskazuje rdzeń i oboczności, - omawia zasady tworzenia wyrazów złożonych i objaśnia ich pisownię.	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - poprawnie przeprowadza analizy słowotwórcze, - rozpoznaje rodzaj formantu w wyrazie, - omawia znaczeniotwórczą funkcję formantów, - podaje przykłady wyrazów należących do jednej rodziny, - przedstawia na wykresie zależności między wyrazami pokrewnymi, - tworzy wyrazy złożone - stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych.	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - świadomie stosuje w swoich wypowiedziach: wyrazy podstawowe i pochodne, wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych, wyrazy pokrewne i wyrazy złożone, - bezbłędnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu.

II.1. Gramatyka języka polskiego – fleksja

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, - wie, że imiesłowy przymiotnikowy i przysłówkowy są nieosobowymi formami czasownika, - zna zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, - zna podstawowe zasady pisowni nie z różnymi	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no , -to, bezokoliczniki, imiesłowy, - podaje końcówki imiesłówów, - wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, - wie, jak odróżnić imiesłów od	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - rozpoznaje, z jaką częścią mowy ma do czynienia, - określa formę fleksyjną wyrazu, - wskazuje imiesłów w zdaniu i określa jego rodzaj, - wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły nie, - rozpoznaje nazwy	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - tworzy wskazane formy fleksyjne wyrazów, - przekształca wskazane czasowniki na konstrukcje z imiesłowami, - bezbłędnie zapisuje nie z różnymi częściami mowy - uwzględnienia wyjątki od zasad pisowni partykuły nie,	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - poprawnie używa imiesłówów, - wskazuje i poprawia błędy fleksyjne, - redaguje tekst z użyciem partykuły nie z różnymi częściami mowy, - poprawia błędy swoje i innych w zapisie nie z różnymi częściami mowy,

częściami mowy oraz wyjątki od tych zasad, - zna wybrane zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców, - zna zasady odmiany imion i nazwisk w języku polskim.	przymiotnika, - tworzy imiesłowowy z partykułą nie, - zna zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy, - wymienia zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych, nazw mieszkańców oraz imion i nazwisk.	miejscowe, - stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców, - poprawnie odmienia imiona i nazwiska..	- podaje własne przykłady nazw miejscowych, - bezbłędnie odmienia i zapisuje nazwy miejscowe, nazwy mieszkańców oraz imiona i nazwiska, - wyjaśnia pochodzenie imion i nazwisk.	w tym z wyjątkami, - koryguje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych, nazw mieszkańców oraz imion i nazwisk.
--	---	--	---	---

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wie, że w polskiej składni istnieją równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, - próbuje przekształcać równoważnik w zdanie pojedyncze, a następnie w zdanie złożone oraz w wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania, - zna zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, - rozumie różnicę między mową zależną a niezależną.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - rozróżnia równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, - zna typy zdań złożonych, - tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych, - stosuje zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych, - odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej i umie wskazać je w tekście	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - rozpoznaje w tekście równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, - przekształca wypowiedzenia zbudowane z różnego rodzaju zdań złożonych, - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, - uzupełnia zdania wyliczeniami i wtrąceniami z zachowaniem zasad interpunkcji.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - układa równoważniki zdań, zdania pojedyncze, złożone (współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie) oraz wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania, zachowując poprawną interpunkcję, - odpowiednio nazywa wypowiedzenia składowe zdań wielokrotnie złożonych, - stosuje imiesłowowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożone, - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowowego równoważnika zdania oraz składnią zdania złożonego, - przeprowadza analizę składniową zdań wielokrotnie złożonych, - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.

II.2. Zróżnicowanie języka

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny, - wie, czym jest słownictwo wartościujące, - rozróżnia synonim od antonimu i homonimu, a archaizm od neologizmu, - dostrzega archaizmy w utworze, - dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi i próbuje je zastąpić wyrazami ze słownictwa ogólnego, - wie, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym, - odróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu, - wie, że zasób słownictwa jest stale wzbogacany, - wie, co to jest styl językowy, - zna różne rodzaje stylów językowych.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - rozumie pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, neologizm, archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny, - wskazuje synonimy, antonimy, homonimy i frazeologizmy, - zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, - zna rodzaje i funkcje archaizmów, neologizmów i zapożyczeń, - zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, a zapożyczenia – wyrazami rodzimymi, - tworzy wyrazy o szerszym zakresie lub bogatszej treści, - rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia, - zna sposoby wzbogacania słownictwa, - rozpoznaje różnice między językiem mówionym a pisanym, oficjalnym a nieoficjalnym, - rozpoznaje różne rodzaje stylów językowych, - zna środki językowe charakterystyczne dla	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów, - wskazuje związki frazeologiczne w utworze, rozumie ich znaczenie, - podaje przykłady archaizmów i neologizmów, zdrobnień, zgrubień, związków frazeologicznych i określa ich funkcje w tekście, - omawia funkcje kolokwializmów i słownictwa wartościującego, - wymienia różne rodzaje zapożyczeń, wyjaśnia ich funkcje i omawia ich przydatność, - rozpoznaje i omawia wyznaczniki stylu językowego, - rozpoznaje cechy stylu w czytanim tekście, - omawia różne rodzaje stylów językowych.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - tworzy synonimy oraz antonimy konkretnych słów, - wyjaśnia różnicę między archaizmem a neologizmem oraz zdrobnieniem a zgrubieniem, - poprawnie używa frazeologizmów w swoich wypowiedziach, - interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów, neologizmów, kolokwializmów, - stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa, - wskazuje w tekście środki charakterystyczne dla różnych stylów językowych, - podaje przykłady tekstów pisanych różnymi stylami.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - funkcjonalnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, - urozmaica język swojej wypowiedzi, - świadomie stosuje neologizmy w swoich wypowiedziach, - świadomie używa kolokwializmów i archaizmów w celu stylizacji tekstu, - na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo, - koryguje błędy swoje i innych, - tworzy prace w odpowiednim stylu językowym.

	różnych stylów.			
--	-----------------	--	--	--

II.3. Komunikacja językowa i kultura języka

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna zasady pisowni, - wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa, - wie, że istnieją różne rodzaje błędów językowych, - rozpoznaje teksty reklamowe, - wskazuje slogany reklamowe, - wie, że w języku istnieje perswazja, - dostrzega manipulację językową, - zna zasady dyskusowania, - stara się zabierać głos w dyskusji, - formułuje argumenty.	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - wie, co to jest norma językowa i błąd językowy, - wymienia rodzaje błędów, - odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej, - zna cechy i funkcje tekstów reklamowych, - wie, czym jest slogan, - odróżnia perswazję od manipulacji, - rozpoznaje środki służące manipulacji językowej, - zna znaczenie języka ciała w komunikacji, - zna środki retoryczne stosowane w dyskusji, - podaje przykłady słownictwa modnego, - wyraża opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, - omawia różne rodzaje błędów językowych, - przekształca wypowiedzi tak, by usunąć błędy, - określa cechy i funkcje tekstów reklamowych, - wskazuje różnicę między perswazją a manipulacją, - ocenia zasady dyskusowania, - przedstawia argumenty w dyskusji, - stosuje środki retoryczne, - wyjaśnia, na czym polega kultura języka, - podaje przykłady mody językowej.	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - na przykładach wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a użytkową, - w praktyce rozpoznaje i eliminuje różne rodzaje błędów językowych, - podaje przykłady sloganów reklamowych, - wskazuje w tekście środki służące manipulacji, - stosuje w praktyce zasady dyskusowania, - poprawnie stosuje środki retoryczne, - zastępuje słownictwo modne synonimami, - uzasadnia opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - poprawia błędy w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek, - na co dzień wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, - świadomie posługuje się perswazją, - nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa, - zna różne odmiany dyskusji, - bierze udział w debacie.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- zna reguły polskiej ortografii,	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- zna zasady interpunkcji w zdaniach oraz sposoby przytaczania cudzej wypowiedzi.	- rozumie, że na ortografię wpływa związek między formami fleksyjnymi oraz wyrazami pokrewnymi, - rozpoznaje reguły ortograficzne, - stosuje zasady poprawnej pisowni i interpunkcji.	- wie, co łączy ortografię z tradycją, - rozumie, że pisownia odzwierciedla zmiany, które kiedyś zaszły w języku, - objaśnia reguły ortograficzne i interpunkcyjne.	- w praktyce stosuje się do zasad polskiej ortografii i interpunkcji.	- poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek.
---	---	---	---	--

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

(rozprawka, opowiadanie twórcze, przemówienie, cv, list motywacyjny, podanie)

Uczeń:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- wie, czym jest rozprawka, - zna pojęcia teza i argument, - wie, że argumenty należy hierarchizować, - wie, że argument powinien być uzasadniony i zawierać odwołanie do przykładu, - wie, czym jest plan kompozycyjny, - zna cechy przemówienia i cel tej formy wypowiedzi, - zna rodzaje argumentów, - zna zwroty do słuchaczy, - wie, że w przemówieniu wykorzystuje się głos i mowę ciała, - odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego, - zna typy narracji, - wie, że opowiadanie trzeba odpowiednio skomponować, - zna pojęcia retrospekcji	- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - wymienia elementy kompozycyjne rozprawki, - formułuje tezę, - wie, czym jest argument, - odróżnia przykład od argumentu, - wie, na czym polega hierarchizacja argumentów, - wie, co to jest wniosek, - zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego - zna etapy pracy nad przemówieniem, - dobiera argumenty i zwroty do słuchaczy, - wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała, - rozróżnia typy narracji, - wie, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania, rozprawki,	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - wymienia cechy rozprawki, - odróżnia tezę od hipotezy, - odróżnia argument od kontrargumentu, - ilustruje argument przykładem, - próbuje uporządkować wywód, - pracuje nad planem kompozycyjnym, - podejmuje próbę wnioskowania, - pisze rozprawkę z hipotezą oraz przemówienie, w którym odpiera przewidywany kontrargument, - uzasadnia dobór argumentów, - stosuje odpowiednie zwroty	- spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - stawia ciekawe / oryginalne hipotezy, - formułuje kontrargumenty, - hierarchizuje argumenty, - zgadza się z cudzym poglądem lub z nim polemizuje, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, - formułuje wnioski, - porządkuje wywód argumentacyjny, - sporządza plan kompozycyjny, - funkcjonalnie korzysta ze zwrotów do słuchaczy, - używa środków retorycznych, - świadomie wykorzystuje	- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: - samodzielnie pisze spójną i rozwiniętą rozprawkę z tezą oraz hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - samodzielnie pisze spójne przemówienie, używając różnych środków retorycznych i różnych rodzajów argumentów, - publicznie wygłasza swoje przemówienie, - samodzielnie pisze spójne rozwinięte i ciekawe opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - koryguje własne i cudze błędy związane

i puenty, - pod kierunkiem nauczyciela i / lub w grupie pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze oraz proste przemówienie, - zna pojęcie spójności tekstu, - zna wybrane kryteria oceny różnych form wypowiedzi, - wie, czym są teksty użytkowe, - wie, czemu służą CV i list motywacyjny.	przemówienia, - rozumie znaczenie retrospekcji i puenty, - pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze i przemówienie, - zna środki językowe nadające tekstowi spójność, - przekształca tekst tak, by tworzył logiczną całość, - rozpoznaje w tekstach wnioskowanie, - wymienia kryteria oceny różnych form wypowiedzi, - odróżnia podanie od innych form użytkowych, - zna elementy kompozycyjne CV i listu motywacyjnego.	do słuchaczy, - wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym, - stosuje różne typy narracji w opowiadaniu, - stosuje akapity dla oznaczenia głównych elementów kompozycyjnych tekstu, - stosuje w opowiadaniu retrospekcję i puentę, - dba o spójność tworzonego tekstu, - stosuje środki językowe nadające tekstowi spójność, - ocenia różne formy wypowiedzi, stosując poznane kryteria, - wyjaśnia, czym są CV, list motywacyjny i podanie, - umie napisać wskazany tekst użytkowy.	głos i mowę ciała, - stosuje w opowiadaniu sześć elementów urozmaicenia stylu, - rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych, - pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i hipotezą, ciekawe rozbudowane przemówienie i opowiadanie twórcze, - omawia zasady tworzenia konkretnych tekstów użytkowych, - tworzy tekst jako logiczną całość, - pisze podanie zgodnie z wszelkimi wymogami tej formy wypowiedzi, - poprawnie tworzy dokumenty aplikacyjne.	z tworzeniem form wypowiedzi, - tworzy bezbłędnie pisma użytkowe.
--	--	--	--	---